

CONTACT

BLAD

Historische Vereniging

Barendrecht

8e Jaargang nr. 27

juni 1986

Adres Historische Vereniging Barendrecht:

2e Barendrechtseweg 181, 2991 GK Barendrecht
Telefoon: 01806 - 18142

++++++

BESTUUR

Hr. G. van der Schoor	-	voorzitter
Rijnstraat 17		
tel. 13200		
Mw. J.W.E. Kouw	-	secretaris
Singel 32		
tel. 16059		
Hr. C.J.A. Volgering	-	penningmeester
Jacoba Pompevliet 63		
tel. 15768		
Hr. P. van Bergeijk	-	lid
Ziedewijdsedijk 59		
tel. 12252		
Hr. W.M. Groenenboom	-	lid
Voordijk 267		
tel. 12617		
Hr. M. Zoutendijk	-	lid
Oranjestraat 2a		
tel. 14200		

++++++

LEDENADMINISTRATIE

Hr. A.M. Overwater
Jaagpad 65,
tel. 12152

++++++

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen uit het Contactblad is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie.

VAN DE REDACTIE

In de eerste plaats wil de redactie haar gelukwensen aanbieden aan de voorzitter van onze vereniging met de onderscheiding die hij op 29 april uit handen van de burgemeester ontving. Nader wordt hierop ingegaan door de heer J.E.J. Blinde op blz. 5.

Op blz. 3 geeft de heer Van der Schoor een nabeschouwing over de twee, vrij kort na elkaar, gehouden fototentoonstellingen te Barendrecht en Smitshoek.

De heer Oldenhof heeft weer stof voor een bijdrage ontleend aan het Rechterlijk Archief. Ditmaal over de condities die werden vastgesteld bij het gieten van een nieuwe klok voor de Dorpskerk in 1759. U vindt het artikel op blz. 8.

Over de families Kleinjan en Vermaas een bijdrage van de heer L. Kleinjan te Spijkenisse. Hierin wordt een gemeenschappelijke voorvader belicht (blz. 13).

De heer Van Herwerden heeft op zijn artikelen "Ruim honderd jaar spoor in en om Barendrecht" menige reactie ontvangen. Op blz. 17 geeft hij hiervan een overzicht.

Al met al is ons 27e nummer weer zeer gevarieerd geworden, dank zij de bijdragen van enkele onzer leden. Zoals U onder de rubriek Nieuwe Leden kunt zien, zijn we niet ver meer verwijderd van een ledental van 300. Onder al deze leden moet toch nog een schat aan gegevens over het oude Barendrecht aanwezig zijn; op allerlei gebied.

Zet U ze eens op papier, ook al denkt U geen schrijftalent te bezitten; in dat geval zorgt de redactie wel dat het een leesbaar verhaal wordt. Of vertel het iemand, (b.v. van de redactie), die Uw herinneringen dan opschrijft. Op deze wijze zou een groot aantal gegevens voor het nageslacht bewaard kunnen blijven.

VAN HARTE AANBEVOLEN!

=====

Op een wat bescheiden plaats in "Contactblad" 8e jaargang nr. 26 (maart 1986) vermeldt onze verenigingssecretaresse, tevens redactielid van ons blad, mevrouw J.W.E. Kouw, de totstandkoming van een inhoudsopgave van de tot en met nr. 25 (december 1985) verschenen bijdragen aan ons verenigingsorgaan.

Deze inhoudsopgave bevat, in chronologische volgorde de voornaamste inhoud per aflevering en tevens een lijst van trefwoorden met verwijzing naar jaargang, nummer en bladzijde.

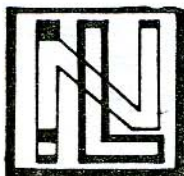
De oplage is beperkt en voor wie belangstelling heeft is een exemplaar beschikbaar bij de redactie: Singel 32 (voor leden buiten Barendrecht via tel. 01806-16059).

Van harte aanbevolen, te meer omdat ik de recente ervaring opdeed hoe nuttig dit, nauwelijks tien bladzijden omvattende, geschriftje is. Ons Contactblad blijkt in zijn korte bestaan al zóveel documentatie omtrent dorp en mensen te bevatten, dat een gesprek, artikel of op welke wijze dan ook bezig zijn met Barendrecht als onderwerp bijna niet meer om die documentatie heen kan. M.i. verdient deze "Inhoud, jaargang 1 t/m 7, nummers 1 t/m 25" een plaats bij elke redactie, op elk secretariaat, op elke school, enz. enz., die Barendrecht als domicilie heeft.

Tenslotte: mevrouw Kouw, dank en respect voor Uw samenstellende arbeid.

H. van Herwerden

* * *

NIEUWE LEDEN

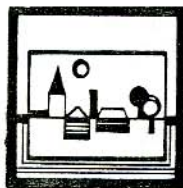
Ondanks de negen nieuwe leden is de stand op het ogenblik 297 leden; dit door opzeggingen, wegens verhuizing e.d.

18 februari 1986: mw. A. Groeneweg-Jansens,
Barendrecht

21 maart	: L. v.d. Jagt	"
1 april	: J.H. Vis	"
2 "	: M.K. van den Berge	"
"	: L. v.d. Heuvel	"

2 april 1986:	P. van 't Hof	Barendrecht
8 "	: mw. P.M. Kappetijn-Elsinga	Barendrecht
14 "	: fam. W. den Otter-Vermaas	Barendrecht
24 "	: mw. J. van der Burg-Tinke	Barendrecht

* * *

FOTOTENTOONSTELLINGEN WEST I EN CARNISSE II

Wie A zegt moet ook B zeggen. Na de geslaagde proef met onze eerste fototentoonstelling in Carnisse, kwam West-Barendrecht aan de beurt. We kregen de beschikking over het handenarbeid-lokaal in "Het Kompas", de P.C. basisschool

aan de Hoefslag.

Er was voldoende materiaal in huis, maar alleen al op het gerucht dat een fototentoonstelling van West in bewerking was, bezorgde ons al ruim 150 foto's extra om te reproduceren. Hierbij waren echter veel schoolfoto's en we hebben als stelregel, dat we die alleen ophangen indien de namen van alle scholieren op papier staan. Gelukkig konden we beschikken over een zeer grote werktafel, die omgedoopt werd tot zoektafel. Het leverde veel nog onbekende namen op.

Het enthousiasme van de bezoekers was enorm. Men bracht bovendien nog weer ruim 200 nieuwe foto's mee! Het was amper bij te houden; de medewerkers werden van alle kanten aangeklampt. Het werd een beetje chaotisch.

Daar komt bij, dat we op 15 februari MOESTEN beginnen met de voorbereiding van Carnisse II. Daar had men bij de eerste expositie ook weer een 150 "nieuwe" oude foto's ter beschikking gesteld en die dienden compleet mét tekst, tesamen met de eerste 200 te worden geëxposeerd. Uiteraard was West I nog lang niet afgewerkt. Zo snel en vaak kunnen we de verwerker van de foto's niet belasten in zijn vrije tijd.

Van 1 t/m 5 april 1986 vond de tweede expositie in Carnisse plaats. Dank zij een negental panelen, die wij van de gemeente mochten gebruiken, konden we een goede indeling maken. In de kuil van het kerkgebouw alle schoolfoto's, daar rondom heen in de grote kerkzaal alle dorpsfoto's en in de consistorie alle verenigingsfoto's. Het verliep alles prettig en rustig en het was voor de medewerkers goed bij te houden. En weer ontvingen we een 100 nieuwe foto's.

Hadden en hebben we voor West nog veel uit te zoeken, voor Carnisse II was het zó overzichtelijk, dat we het zelfs voorrang gaven.

Resumé: we houden niet opnieuw twee exposities vlak achter elkaar. Aan diegenen, die foto's ter reproductie gaven en/of foto's bestelden, vragen we nog wat geduld. Er wordt aan gewerkt en een ieder krijgt beslist het zijne. Daarop kunt U vertrouwen!

Namens de Werkgroep Barendrecht
van vroeger op ansicht en foto

G. van der Schoor

NAAR AANLEIDING VAN... EEN KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

29 april 1986, 11.30 uur. In de raadszaal van het gemeentehuis te Barendrecht verzamelen velen zich om een zitplaats te verkrijgen. Onder hen leden van de "Historische Vereniging Barendrecht". Aan de ronde vergadertafel, rechts van de burgemeestersstoel, komen vier echtparen te zitten. Als laatste komt burgemeester J. van den Brink, met ambtsketen, de zaal binnen.

Eén van de vier echtparen zijn de heer G. van der Schoor en zijn echtgenote, mevrouw M.F. van der Schoor-Leffers. Nadat de burgemeester op alfabetische volgorde de heren G. v.d. Burg en A. de Graaf heeft toegesproken en hun de eremedaillon in zilver, verbonden aan de orde van Oranje Nassau, heeft uitgereikt, komt hij bij de heer Van der Schoor.

"Als je Historische Vereniging zegt, dan zeg je Van der Schoor en als je Van der Schoor zegt, dan zeg je Historische Vereniging", zo begint de burgemeester zijn toespraak. En terecht.

Maar de heer Van der Schoor is meer, veel meer. Enkele functies die hij heeft vervuld worden door de burgemeester gememoreerd, maar er waren er veel meer. Zo veel, dat het een onmogelijke opgave lijkt ze allemaal op een rijtje te zetten. Het begon al heel vroeg in zijn jonge leven. Daar waren eerst zijn activiteiten binnen het jeugdwerk. Toen kwam het zakenleven dat van zijn capaciteiten gebruik mocht maken. Het kerkelijke leven vervolgens, heeft in hem een onbetaalbare medewerker gehad. En tenslotte dan nog zijn vele werkzaamheden voor de Historische Vereniging Barendrecht.

Zonder volledig te kunnen zijn, volgen hieronder de belangrijkste functies, die de nu 71-jarige heer Van der Schoor heeft vervuld.

Voor het jeugdwerk:

- Secretaris van de knapenvereniging te Koog-Zaandijk.
- Voorzitter van de jongelingsvereniging in die plaats, waaronder zoveel functies resorteerden, van het opzetten van een bibliotheek tot het reorganiseren van de boekhouding, te veel om op te noemen.

- Penningmeester van een kleuterschool te Zaandijk, toen deze school gesloten dreigde te worden in verband met een schuldenlast. Tevens ontwerper en mede-uitvoerder van acties ter verkrijging van gelden.

In het zakenleven:

- Na de oorlog heeft hij een bussenreconditioneringsbedrijf annex vaten, opgezet.
- Later heeft hij zijn bedrijf ingebracht bij een Engelse firma, waarvan hij directeur is geworden.
- Bestuurslid - 22 jaar, waarvan drie jaar secretaris en negentien jaar voorzitter - van de Nederlandse Vereniging van Vatenhandelaren.

Binnen het kerkelijke leven:

- Organisator en uitvoerder van het opzetten van een archief voor de Gereformeerde kerk van Koog-Zaandijk.
- Lid van de wijkkerkeraad van de Gereformeerde Kerk van Barendrecht en tevens lid van de kerkeraad en het breed moderamen der Ned. Herv. gemeente van Barendrecht, in functie van oecumenisch ouderling.
- Ontwerper van een nieuw reglement t.b.v. de Kerkeraad Algemene Zaken van de Gereformeerde Kerk te Barendrecht, tesamen met drie andere leden.
- Afgevaardigde namens de classis Barendrecht als primus naar de Generale Synode van Haarlem (1973 - 1975), en als secundus voor de Generale Synode van Bentheim.
- Visitator voor de classis Barendrecht van de Gereformeerde Kerk.
- Notulist, c.q. lid van het moderamen van de classis voornoemd.

Voor het culturele leven in Barendrecht:

- Oprichter van een historische vereniging.
- Voorzitter - al tien jaren - van de Historische Vereniging Barendrecht. En wat dat laatste betekent dat is met geen pen te beschrijven. Loop maar eens binnen op de 2e Barendrechtseweg 181, geef ogen en oren maar eens goed de kost, dan zie en hoor je wel wat een bergen werk er zijn verzet door en onder

de bezielende leiding van de heer Van der Schoor.

Voor al deze activiteiten ontving de heer Van der Schoor de eremedaille in zilver, verbonden aan de orde van Oranje Nassau.

Zo'n man zou je eigenlijk vier zilveren medailles moeten geven. Dat kan natuurlijk niet, maar men had hem bijvoorbeeld wel Ridder in de orde van Oranje Nassau hebben kunnen maken, of minimaal een gouden medaille hebben doen toekennen.

Mevrouw Van der Schoor ontving uit handen van de burgemeester een boeket bloemen. Zeer verdiend, want je zult maar met zo'n man getrouwd zijn.

Wat bezielt een mens eigenlijk, om na een arbeidzaam leven, in Barendrecht, niet eens de plaats waar zijn wortels liggen, een historische vereniging van de grond af op te bouwen en die dan ook nog eens tien jaren te leiden?

Wel, simpel gezegd, zit het in z'n bloed. Altijd al een fervent verzamelaar geweest en een geboren organisator, met veel belangstelling voor de historie. Dan woonachtig in Barendrecht, zonder een dergelijke instelling, daar doe je wat aan. Als dan de burgemeester, wijlen G. van Hofwegen, vanaf de eerste minuut dat hij van het plan hoorde zijn enthousiaste medewerking verleend, dan gaat de rest vanzelf, nou ja vanzelf.....?

Van harte gefeliciteerd voorzitter. Jammer, dat de aanwezigen er nog eens aan werden herinnerd, dat U volgend voorjaar de voorzittershamer neerlegt. Dat deed één van de leden verzuchten: "Hoe dan verder?"

J.E.J. Blinde

GOED KOOPMANSCHAP IN BARENDRECHT

.....

De eindklok van de kerk is gebarsten. De schout, schepen en kerkmeesters moeten nu een nieuwe klok bestellen. Zij gaan met goed overleg te werk. Een goede afspraak wordt gemaakt met de leverancier van de nieuwe klok. Niets wordt vergeten: het gewicht van de klok, het transport, samenstelling van het materiaal, verrekening van het meer- of minder gewicht van de nieuwe klok t.o.v. de oude klok, smeltverlies, de levertijd, de garantietermijn, de reis- en verblijfkosten. Bij het lezen van de stukken kan worden vastgesteld, dat men in Barendrecht ook in 1759 wist wat zaken doen is.

CONDITIEN VAN DE KLOCK VOOR DE KERK VAN WESTBARENDRECHT

.....

Conditien en voorwaerden waernaer Schout en Schepenen van Westbarendrecht mitsgaders kerkmeesters alhier hebben aanbesteedt aen Monsr Alexius Petit Mr. Klockegieter woneⁿde tot Someren in de Meijerij van den Bos het vergieten van de Clock van Westbarendrecht eenige tijt gebersten hangende in den toorn alhier, mitsgaders het vergieten van derzelver metalen pannen off commen^{*} alles in maniere en op conditien hierna breeder in de volgende art(ikelen) staende uijtgedrukt en geexpresseert.

Art. 1

Eerstelijk dat Alexius Petit de klok ende oude pannen soo swaer als deselve sijn van S:Bos (alwaer deselve van dorpsrekening sal worden gebragt) van de Craen aldaer ten sijnen Costen en pricule^{**} sal transporteren, naer die plaats alwaer hij deselve vergieten sal.

Art. 2

Dat de gemelde Petit van de bovengemelde klok en pannen sal gieten, een klok en twee commen of pannen soo na doenelijk wegende ter selver swaerte als de hiervoor ge-

* pannen of commen = metalen beddingen waarin een as rust en ronddraait.

** pricule = risico.

melde spijs^{*}e sal bevonden worden te wegen naer aftreck van 5 pond op de hondert lb. voor laxatie^{**}.

Art. 3

Dat deselve Petit tot het vergieten van de voorn. clock en pannen sal moeten gebruiken alleen de oude spijsen, sonder daer ietwes van agter te houden, sullende nogtans daerbij mogen doen soo veel nieuwe spijsen, welke sal moeten bestaan in goet engels tin en best sweets rood cooper als tot vermenging en securiteijt vant vergietten sal noodig sijn, en sal deselve voor laxatie van ider 100 lb. der oude spijsen proffiteeren vijf pond.

Art. 4

Dat de voorn. Petit de voors. Clock en pannen in voegen als voren vergoten hebbende, deselve wederom ten zijnen costen en prikule sal moeten brengen tot S:bos aen de craen alwaer deselve voor dorpsrekening weder sal worden afgehaelt, dog sal deselve onder opsigt van den voorn(oemde) Petit moeten worden vervoert en in den toorn van baarendrecht gebragt, en opgehangen worden; en overzulcx blijft den selve clock en panne ten prikule en rijssico met het in en op hijsen, en inhangen van den voorn. Petit.

Art. 5

De oude clock en pannen zullen bevorens dat deselve versonden wert, te Rotterdam in de waeg worden gewogen en deselve vergoten zijnde, weder op deselve waeg worden ontfangen, zullende alsdan deselve soo swaer moeten wegen als deselve out in deselve gewogen hebben mits vijf pond voor ider 100 pont laxatie, off, en bij aldien deselve alsdan swaerder mogt comen te wegen, dan naer aftreck van vijff ten 100 voor laxatie de oude clock en pannen gewogen hebben, sal aen deselve twaelff st(uijvers) voor ider pond worden betaelt, gelijk mede twaelff st(uijvers) sal moeten worden gecort voor ider pond die deselve in voege voorn(oemde) gewooge sijnde zal worden bevonden minder te wegen.

^{*}spijsen = metaal waarvan de klok wordt gegoten.
^{**}laxatie = toegift op het smeltmateriaal.

Art. 6

D'clock pannen alsdan nog niet goet bevonden wordende, betaelt worden voort vergieten van de oude panne seven st(uijvers) per pont.

Art. 7

Item sal den meergem(elde) Petit heden over 2 maenden aenstaende de clock en pannen alsdan nog goet bevonden wordende betaelt worden voort vergieten van de oude clockspijsen en pannen voor ider pond dat deselve naer laxatie sal bevonden worden te wegen 3 st(uijvers) en voor ider pond dat de nieuwe clock en pannen meerder mogten wegen de voorn. spijsen naer aftreck der voorn. laxatie 12 st(uijvers) sullende ingeval van minder gewigt op deselve voet ider pond gelijke 12 st(uijvers) worden gecort.

Art. 8

Den Voorn. Petit sal gehouden zijn de voors. clock en pannen een jaer nadat in voegen voors. in den toorn gebracht en gehangen sal zijn, ten zijnen pricule en lasten goet te houden, dat in gevallen onverhoopt in die tusschentijt mogt gebeuren dat deselve quame te breeken, hij Petit genootsaekt sal zijn, die andermael en terselver swaerte en forme als die bevorens was, op sijn eijge costen te vergieten, sonder daervoor ietwes te trecken ofte genieten, dat hij Petit in die gevallen sal verpligt zijn deselve ingevolge voors(seijde) een jaer nadat wederom gehangen zijn, te onderhouden en dat indien alsdan swaerder ofte minder te wegen sulcx betaelt off gecort sal worden op den voet als hiervoren art. 6 't lb. tegen 12 st(uijvers) sonder dat alsdan eenige laxatie aen hem sal worden goet gedaen, en eijndelijk dat deselve Petit sal versorgen dat de nieuwe clock en pannen heden over 2 maenden aende craen in S(hertogen) bos sal worden geleverd om aldaer te cunnen worden afgehaelt en ingescheept op Rotterdam

Laestelijk zal nog den voorn. Petit gehouden zijn de clepel van deselve clock te vermaeken soo alst behoort en vereijst wert, mitsgaders al het iserwerk waarmede de clock aan de asse moet worden vastgemaakt sal men

hier doen vernieuwen en de schenen* van den as sal vermaeken soo het nodigh is en bevonden werden te behooren, waer vooren verdre reijs en teercosten aen de voorn(oemde) Petit sal worden betaelt eens een somma van f 30 (gld) sonder meer.

Op conditien in de vorenstaende articulen vervat, bekent den ondergeteekende Alexius Petit, het vergieten van de kerckclock mitsgaders derselver pannen in voegen voors (egt) aangenomen te hebben, verbindende hunselver persoon en goedren om 't selve te voldoen en agtervolgen en naer te comen onder verbant als naer regten. Aldus gedaen binnen Westbarendregt op den 9 julij 1759.

Alexius Petit

Ick onderges(chreven) Alexius Petit bekenne ontfange te hebbe uijt handen van Cornelis Bos als regeerende kerkmeester van Westbarendregt de somma van hondert ses en seventig gulde veertien st(uijvers) over ende ter zaeke wegens het vergieten van de clock alhier ende blijft den voorn. Petit soo als denselven bij de onderteekeninge deses geobligeert en verbonden den voorn (noemde) klock nog vier achtereenvolgende jaeren sonder eenige mancquement ten zijnen prikelen mits bij mancquement vanden wij Schout en Geregten en Kerkm(eesters) in der tijt transport heen en wederom tot den Bos ter somme van dertig gld. moeten betaelen en lacksatien vanden wij moeten lijden.

Actum den 1 feb. 1760

Alexius Petit

Uit de Rechterlijke Archieven van Barendrecht.
Film 1 - folio 86 verso t/m folio 88.

*schenen = smalle stroken waarop de aseinden rusten.

Lijst van de uijtreenking van de nieuwe klok van Westbarendrecht, wat deselve heeft gekost per pont en wat de oude en nieuwe beide gewogen heeft in de waag te Rotterdam staande de conditie hiervoren op folio 86 verso, hoe men geconditioneert hebbe Schout en Geregten van Westbarendrecht, met de klokkegieter Mr. Alexius Petit wonende te Someren in de Meijerij van 's Hertogenbos op den 9 Julij 1759.

De oude klok woog in de waag te Rotterdam	1224 lb
De nieuwe klok woog in de waag te Rotterdam	
dus	1132 lb.
1100 lb toe	55 lb.
25 lb toe	1 lb.
7 lb toe	$\frac{1}{2}$ lb.
	1188 $\frac{1}{2}$ lb
terugh betaalen	35 $\frac{1}{2}$ lb

gietloon per lb à 3 st/lb komt

over 1100 lb	f 165- 0-0
32 lb	f 4-16-0

	f 169-16-0
Hieraf 35 $\frac{1}{2}$ lb à 12 st.lb bedraagt	f 21- 6-0

	f 148-10-0
28 lb. woogen de panne à 12 st.lb	f 16-10-0
42 lb. gietloon à 7 st.lb	f 14-14-0
	f 1-16-0

Aldus dese reekeningh gemaakt en gesloten	f 146-14-0
bij en ten presente van Schout en geregten	f 30- 0-0
en kerkmrs. voorn(oemt)	
op den 9° julij 1759	f 176-14-0

In kennisse van mij als secretaris

H. Outraad

Film 1 - folio 93 verso.

H. Oldenhof

HET BEGON IN 1802

In het jaar 1802 stierf in Carnisse Jan Kleijnjan (gebo-
ren ± 1737 in 's-Gravendeel). Hij was twee keer getrouwd
geweest en had veel kinderen nagelaten. Uit zijn eerste
huwelijk met Pieterbella Joppe (te Nieuw-Vossemeer) wa-
ren zes kinderen geboren. Vier hiervan stierven op jeug-
dige leeftijd. De beide overigen, Floris (geboren 1769)
en Maria (geb. 1773) trouwden en beiden vestigden zich
in Rhoon. Voor zover mij bekend was Floris de eerste
Kleijnjan die zich in Rhoon vestigde. Hun moeder, Pie-
ternella Joppe, stierf te Carnisse op 17 april 1775.

Op 17 november 1776 hertrouwde Jan Kleijnjan met Lena
Louter, jongedochter uit Rhoon. Uit dit huwelijk werden
dertien kinderen geboren, allen in Carnisse, t.w.

Pieter : geb. 3- 9-1777 - gehuwd met Adr. Weeda
(Rhoon), overleden te Rhoon op 5-3-1830.

Pieternelletje: geb. 2- 8-1778.

Frans : geb. 26- 9-1779 - gehuwd met Lena
Nootenboom (Heinenoord).

Paulus : geb. 22-10-1780 - jong overleden.

Leichje : geb. 3-11-1782 - gehuwd met Ary Azn.
Oosthoek (Charlois).

Barbera : geb. 7- 2-1784 - gehuwd met Klaas Mol,
overleden te Rhoon 10-6-1826.

Paulus : geb. 25- 5-1785 - tweemaal gehuwd, t.w.
met Maria Lems (1817) en Adr. Leenheer (1831).

Bastiaantje : geb. 9- 5-1787.

Ary : geb. 12- 9-1788 - overleden in 1829 te
West-Barendrecht.

Kleijs : geb. 4- 3-1790 - gehuwd met Maayke van
Zijl, overleden te Charlois 9-3-1869

Jaapje : geb. 13- 2-1792.

Cornelis : geb. 15- 4-1794 - gehuwd met Pleuntje
v.d. Jagt, ± 1830 geëmigreerd naar Amerika; dochter
Maayke liet een groot vermogen na.

Lena : geb. 25- 5-1796 - gehuwd met Ary Leeu-
wenburg, Heinenoord, overleden 18-5-1860 te Barendrecht.

Lena Louter was 47 jaar oud toen haar man in 1802 stierf.
In 1805 hertrouwde zij met Krijn Vermaas. Krijn was we-
duwnaar van Pietertje Groeneweg en had eveneens enige
kinderen, waaronder een dochter Maria. Deze Maria bleek

twee jaar later in 1807 (hoewel ongehuwd) in verwachting en in datzelfde jaar werd op 24 juli een jongentje geboren. Maria was toen negentien jaar.

Deze dingen kwamen ook in die tijd wel vaker voor. Maar toch moet de klap wel hard zijn aangekomen, toen bekend werd dat de zeventienjarige Kleijs Kleijnjan, de stiefbroer van Maria, de vader was.

Lena Louter had in 1791 nog een akte mede-ondertekend, in verband met een soortgelijk voorval, welke akte als volgt luidde:

"De ondergetekenden hebben op het verzoek van het armbestuur van Barendregt wel willen verklaren dat de persoon van Eva Veldhoen te voren gewoond hebbende bij Gerrit van Vucht op Heerjansdam op 1 oktober 1791 onder de behandeling van de gezwoorene vroedvrouw van Ridderkerk, hieronder met name genoemd, in tegenwoordigheid van hierondergenoemde vrouwen, alle ledematen van de Hervormde Christelijke Gemeente te Barendregt, verlost is van een zoon, nadat zij Eva Veldhoen voornoemd, tevoren op requisitie van genoemde vroedvrouw met aanroeping van Gods Heiligen Naam, onder eede verklaard had, dat van haar voornoemde kind de vader was de voornoemde Gerrit van Vucht, alle hetwelk te voren staande verklaren de zuivere waarheid te zijn."

Getekend, 26 december 1791 door:

Neeltje Bijkerk- geboren Donkersloot, gezwoorene vroedvrouw v. Ridderkerk

Marijgie Groenenboom, LENA LOUTER en Lijntie van Luyk.

Het betrof toen echter geen "eigen", maar nu overkwam dit haar minderjarige zoon en, eveneens minderjarige, stiefdochter.

Het werd geen huwelijk. De doop van het kind werd geruime tijd uitgesteld en vond pas plaats het volgende jaar op 29 mei 1808.

Tevoren had Maria tegenover de kerkeraad moeten verklaren, dat Kleijs Kleijnjan de vader was. Letterlijk staat er in het doopboek "Moeder Maria Crijne Vermaas die voor den Kerkeraad tot vader heeft benoemd Kleijs Kleijnjan". Het jongentje kreeg de voornaam van zijn natuurlijke va-

der en de achternaam van zijn moeder, derhalve Kleis Vermaas.

Kleijs Kleijnjan trouwde dus niet met Maria Vermaas.

Het heeft lang geduurd eer ik erachter kwam waar en wanneer hij getrouwd was. Ik vond tenslotte 3 juli 1813 in Kleine Lindt met Maaijke van Zijl. Zijn beroep was broodbakker. Zij kregen twaalf kinderen, die werden geboren in resp. Kleine Lindt, Grote Lindt, Heinenoord en Carnisse/Barendrecht.

Hij moet dus een wat onrustig en zwervend leven hebben gehad. Zijn vrouw stierf in 1838 in West-Barendrecht op 48-jarige leeftijd. Hoewel Kleijs toen nog jeugdige kinderen had is hij nooit hertrouwd. Hij stierf bij zijn getrouwde dochter in Charlois op 9 maart 1869.

Maar wat was er geworden van dat jongentje Kleis Vermaas en zijn moeder Maria? Zij moeten geen gemakkelijke start hebben gehad in die donkere Franse tijd. Daarom heb ik ook dit onderzocht en vond het volgende:

Maria Vermaas trouwde in 1814 op 26-jarige leeftijd met Aart Slagboom, een 46-jarige weduwnaar. Haar zoontje Kleis was toen dus zeven jaar oud.

Kleis Vermaas trouwde op 23 oktober 1830 in Barendrecht met Anna Mol, jongedochter van Rhoon, dochter van Klaas Mol en BARBERA KLEIJNJAN (zuster van Kleijs Kleijnjan). Uit dit huwelijk werd in 1831 een zoontje geboren, Klaas genaamd. Deze trouwde met Geertrui v.d. Wel en overleed in 1919. In 1835 werd nog een zoontje Ary geboren. Verdere kinderen onbekend.

Anna Mol overleed 6 juni 1942 op 32-jarige leeftijd. Op 15 december 1843 trouwt Kleis voor de tweede maal. Nu met Leichje KLEIJNJAN, dochter van PIETER KLEIJNJAN (oudere broer van Kleijs Kleijnjan) en Adriaantje Weeda van Rhoon.

Kleis Vermaas was toen 36 jaar en van beroep melkboer. Leichje was 33 jaar. Voor zover bekend werden uit dit huwelijk drie kinderen geboren, namelijk Pieter (1844), Maria Adriana (1850) en Jan (1853).

Op 21 september 1857 overleed Kleis Vermaas. Hij was toen vijftig jaar. Zijn vrouw Leichje werd 71 jaar. Zij overleed 10 april 1881 in Smitshoek.

Dat Kleis Vermaas tot tweemaal toe trouwde met een vrouw

uit de familie Kleinjan was voor mij het bewijs, dat deze familie met hem toch een vrij nauw contact was blijven onderhouden.

Bij mij kwam de gedachte op: "Zouden er in Barendrecht nu nog nakomelingen van Kleis Vermaas wonen?" En ziedaar! Een artikel in het Contactblad nr. 23 (juni 1985) bracht me op het spoor. Een telefoontje ... een afspraak ... en op de avond van 4 juli 1985 zat ik tegenover Jan Vermaas (16 juni 1916). Urenlang hebben we gesproken.

Hij was in het bezit van een verkorte stamboom, waaruit bleek, dat Kleijs Kleijnjan (1790) inderdaad onze gemeenschappelijke voorvader was. Onze verkorte stambomen zijn aldus:

Kleijs Kleijnjan	- 1790-1869	) ongehuwd
Maria Vermaas	- 1788-	
Kleis Vermaas	- 1807-1857	
Klaas Vermaas	- 1831-1919	
Krijn Vermaas	- 1872-1959	
Jan Vermaas	- 1916-1985	

{	Kleijs Kleijnjan	- 1790-1869;
		1813 geh.m.
{	Maaijke van Zijl	
	Pieter Kleijnjan	- 1821-1901
	Kleis Kleijnjan	- 1851-1905
	Pieter Kleinjan	- 1880-1951
	Leendert Kleinjan	- 1918-

Mijn overgrootvader Pieter Kleijnjan woonde tot 1861 in Barendrecht/Carnisse, in de Buurtschap Koedoot, Middelrijk huis A.34. Hij was getrouwd met Adriaantje Slavenburg. Ook mijn grootvader Kleis werd hier geboren. Via Rhoon belandden zij in Charlois. Over de Koedoot-periode is in onze familie niet veel bekend.

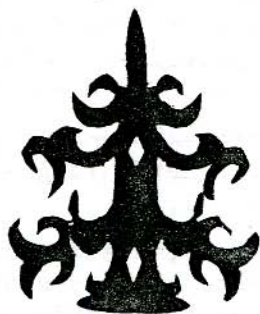
Jan Vermaas wist er wel veel over te vertellen. Zijn familie en ook hijzelf hadden daar in een oud huisje (van + 1700) gewoond. Zijn vader Krijn had het door hard werken in eigendom weten te verkrijgen. Na de watersnood-

ramp in 1953 moesten door dijkverhoging, enz. vele huises worden afgebroken. Ook dat van Vermaas werd onteigend en het was knokken voor een enigszins redelijke vergoeding.

Oude foto's kwamen op tafel. Er was er één bij van + 1900. Tegen middernacht ging ik weg, nadat ik hem had uitgenodigd om bij mij thuis verder te praten. Het mocht niet zo zijn. Jan Vermaas stierf op 16 september 1985. Het moet heel vredig zijn geweest.

N.B. De namen van hen, die in de verkorte stamboom zijn opgenomen, zijn in de tekst onderstreept.

L. Kleinjan

VOOR DE LAATSTE MAAL: RUIM HONDERD JAAR SPOOR IN EN OM BARENDRECHT

Een kranteknipstel anno 1894 en enige mondelinge mededelingen bereikten mij in de loop van de tijd waarin ik wat vertelde over spoor en tram alhier, enz. (Contactbladen nr. 22 t/m 25).

Reacties op die vertelling

De overdruk van het Rotterdamsch Nieuwsblad van 4 mei 1894 werd mij overhandigd door de heer H. Oldenhof. Hij had daarin een verslag aangetroffen omtrent het spoorwegongeluk bij Barendrecht. Ondanks de slechte kwaliteit van deze overdruk loonde het de moeite met behulp van het vergrootglas nadere informatie op te diepen, ter aanvulling van de oorspronkelijke beschrijving in ons juni-nummer van 1985.

Juist in een blad als het onze is het wel aardig enkele passages uit dat nu bijna honderd jaar oude verslag letterlijk weer te geven. De schrijftrant op zichzelf is al een stukje historie. Duidelijk vanuit de Rotterdamse situatie schrijft de correspondent:

"Wandelaars die zich gisteravond omstreeks tien uur in straten bevonden, die naar het Zuiden loopen; zagen plotseling hoog in de lucht een wonderlijk verschijnsel; een vuurgloed, die als een straal naar boven spoot en zich dan als een waaier uitbreidde over het gehele hemelgewelf; een oogenblik verminde de gloed, maar dan breidde hij zich geweldig uit, en duurde zoo bijna twee uur voort. Toen werd het langzamerhand weer donker. Iedereen dacht aan een natuurverschijnsel; een botsing van kometen dat Mars een ontmoeting had met Venus"

Na de eerste schrik ontdekt men dat personeel op het station Delftschepoort (het huidige Rotterdam C.S.) weet, wat er aan de hand is, nl.

"...., dat trein 48 II, die de reizigers uit Parijs en Brussel vervoert, bij het station Barendrecht op een goederentrein uit Rotterdam was geloopt, en dat de petroleumwagens uit den goederentrein in brand waren gevlogen."

De verslaggever vervolgt:

"Op de plaats des onheils, waarheen wij ons hedenmorgen hebben begeven, was alles nog in rep en roer; hogere en lagere beambten liepen her en derwaarts en het bekomen van inlichtingen omtrent de juiste toedracht der zaak uiterst moeielijk."

Geen nood! In de stijl van die dagen; de stijl bijna van "Mijnheer de Uil": "Jawel", lezen wij verder:

".... daar wij op het terrein, waar het ongeluk plaats had, onmiddellijk vele bereidwilligen vonden, van wie wij het volgende vernamen."

Dat "volgende" ging nu voor een belangrijk deel in onleesbaarheid van de overdruk ten onder. Waar de leesbaarheid weer terugkeert staat:

"Deze sneltrein nu greep het achterste gedeelte van den aangereiden trein en een geweldige botsing volgde. Juist was de wagen, waarmede de locomotief in aanraking kwam een petroleumtank, die op hetzelfde oogenblik in lichterlaaie stond.

.... de vlammen, met bliksemsnelheid zich mededelend aan den sneltrein gevuld met reizigers, die in allerijl een goed heenkomen zochten. Aan blusschen viel niet te denken en toen dan ook de twee handbrandspuiten ... en een spuit uit Heerjansdam aanrukten brandden",

om kort te gaan zes wagons, ... terwijl van den goederentrein ... een petroleumwagen in lichterlaaie stond."

Uit het vervolg, waaronder veel onleesbaar, diep ik zo goed als mogelijk is nog het volgende op; namelijk dat de artsen Halffman en Ruijs uit Heerjansdam, Van der Meulen uit Barendrecht en Lehman Son uit Rotterdam medische hulp verleenden. Laatstgenoemde was passagier van de verongelukte trein.

De belangstelling voor het gebeurde was groot:

"Velen waren per rijtuig of per véllocipède gekomen."

Voor zover ik het kranteknipstel raadpleegde geef ik U daaruit nog door:

"Een boerenvrouwkje verzekerde ons dat haar vader altijd wel gezegd had: de spoortrein is uit den duivel, daar komt vandaag of morgen een eind aan ... nu ziet u 't, d'r is een eind aan gekomen!"

"Een ander vertelde ons: We hadden gisteren een feestje want mijn man was jarig; ik zeg zoo tegen Toosie, m'n oudste, schenk nog een Klare in dan kenne de mensen naar huis. We zullen klinken, daar hooren we opeens een vreeselijke klap. We dronken gauw ons glaasje uit en loopen naar buiten ..."

Thans volgt de reactie op de artikelenserie door de heer G. Vogel, Notenhof 54. Een reactie die door korter verleden en door de gehele context ons veel nader staat, zeker voor hen die bewust de jaren '40/'45 meemaakten.

Hij vertelde:

Aan het eind van de oorlog 1940/45 was hij een twaalfjarige jongen en woonde aan het Zevenbergse dijkje. Vanuit zijn ouderlijk huis zag je uit tot aan Wevershoek en Gebroken Meeldijk en, meer naar rechts, was daar het vertrouwde silhouet van de drie torens van Barendrecht. De oude Dordtsestraatweg en de spoorbaan naar Dordrecht doorkruisten het landschap. Naar oostelijke zijde, nabij de Schaapherder (dat is waar thans het Tuincentrum Kooyman is gevestigd) was het land geïnnundeerd tot aan Rijksweg 16.

In oorlogstijd schijnbaar een veilig plekje om te wonen, ver van groot-stedelijk gebied en havens. De praktijk was anders: enerzijds de rijksweg met vaak militaire transporten en aan de andere kant het spoor. Vooral onveilig toen in de jaren '44 en '45 de luchtaanvallen op transporten van de bezetter steeds veelvuldiger werden. Als hij zaterdag 3 of 10 februari 1945 met kameraadjes in de polder speelt is daar plotseling het donderend geweld van drie of vier vliegtuigen in duikvlucht, die met boordwapens een goederentrein tot doelwit hebben en daarna enige bommen werpen. Dat gebeurde juist waar een overwegje - thans niet meer aanwezig - het havenspoor kruiste in de boog tussen overweg (huidige) Pascalweg en spooraansluiting bij Lombardijen. Toen nog een en al polder met, verweg, als punt van herkenning, de watertoren van IJsselmonde.

De trein reed ongestoord en onbeschadigd verder richting Rotterdam. De jongens hielden er patroonhulzen aan over, die de heer Vogel nog als aandenken in bezit heeft. Toch was dit geen totaal vreemd voorval. In augustus 1944 was een soortgelijke aanval gedaan door twee jagers die, laag overkomend van westelijke zijde vlak over de daken van de huizen langs de Barendrechtseweg scheerden, de spoorbaan Rotterdam - Dordrecht voorbij, plotseling keerden en van oostelijke zijde een locomotief nabij de overweg Dordtsestraatweg met boordkanonnen geheel doorzeefden.

Omstreeks die zelfde tijd vond ook beschieting plaats van een passagierstrein nabij het spoorbrugje over het Waaltje. Dokter H. de Roest van Heerjansdam verleende daar medische bijstand.

Zoals boven beschreven, was het uitzicht in de jaren

veertig, en ook nog een tijd daarna, nog zeer ruim. Zó ruim, dat de mensen aan het Zevenbergsedijkje in januari 1945 hun ruiten verspeelden door de luchtdruk, veroorzaakt door afgeworpen bommen iets ten zuiden van het toenmalige spoorwegstation Barendrecht. Het eerste artikel over "Spoor in en om Barendrecht" is voorzien van een plattegrondje, waarop is waar te nemen dat de spoorlijn, iets ten zuiden van het station Barendrecht (dat toen nog recht tegenover de Wilhelminastraat lag), door een tramviaduct werd overspannen. Juist dáár, mogelijk met de bedoeling de brugconstructie op de spoorbaan te doen neerkomen, werd midden januari 1945 door vier tweemotorige bommenwerpers door het afwerpen van viermaal twee bommen een aanval uitgevoerd. Daarbij werden aan de Stationsweg enige huizen zwaar beschadigd.

Bij het voorafgaande breng ik nogmaals in herinnering dat het Nederlandse spoorwegpersoneel in september 1944 algemeen in staking was gegaan, zodat in de laatste acht oorlogsm maanden slechts sprake was van uitsluitend militair vervoer.

Tot zover de belangrijkste bijdrage van de heer Vogel, waardoor hij ons op de hoogte bracht van gebeurtenissen gedurende een beslissend moment in onze geschiedenis, nog geen halve eeuw geleden.

Na deze calamiteiten - spoorwegongeluk eind vorige eeuw en oorlogshandelingen - een vriendelijk bericht uit de geschiedenis van de tram in Barendrecht.

Niet alleen de heer Vogel ontmoette ik op de fototentoonstelling van onze vereniging in december 1985, eveneens met de heren Capelle van de Achterzeedijk maakte ik kennis; bovendien nog met weer anderen, die ook vertellingen deden. Waar blijven de schrijvers? Vergeet vooral daarbij ook de dames niet.

Welnu, naar aanleiding van de bijdragen over spoor en tram vertelden genoemde heren dat hun moeder wekelijks voor boodschappen naar Rotterdam ging, per tram. De stee van de familie Capelle stond op enige honderden meters afstand van de halte Achterzeedijk, een halte waar slechts op verzoek van reizigers werd gestopt. Niettemin verminderde de machinist, na de brug gepasseerd te zijn,

elke dinsdag snelheid (het ging tocht al niet zó snel) in verwachting van de vaste dinsdagse klandizie. Tot zijn verwondering stond er niemand. Hij reed door, en zie, toen hij nog eens omkeek zag zij, tevergeefs nog dravend, de moeder van de gebroeders Capelle. Zij had zich verlaat.

Geen nood, tot haar opluchting zag zij de tram, die al een stuk voorbij de Achterzeedijk was, stoppen ... en terugkomen naar de halte waar slechts op verzoek werd gestopt. SERVICE, met hoofdletters geschreven vóór dat één RTM-beambte ooit dit woord had vernomen!

Met dank aan hen die het mij mogelijk maakten dit supplement op de voorafgaande artikelen te schrijven.

H. van Herwerden

CAFÉ SPORT

Inhakend op hetgeen onder "Van de Redactie" aan het einde wordt gevraagd het volgende:

Onlangs kwam in een gesprek het nu verdwenen Café "Sport", dat aan de Dordtsestraatweg heeft gestaan, aan de orde. Dit café werd begin november 1974 gesloopt. Mij werd verteld dat de ene helft van het café zich op Barendrechts, de andere helft op Rotterdams gebied bevond. Vandaar waren er ook verschillende sluitingstijden. Daarom verhuisden de avondlijke bezoekers van de Barendrechtse zijde na het Barendrechtse sluitingsuur nog een poosje naar de Rotterdamse zijde, tot ook daar de tap toe ging. Hoe laat dat allemaal gebeurde was niet te achterhalen. Wie weet hierover meer te vertellen? Gaarne Uw "verhaal" of een telefoontje met nadere gegevens naar ondergetekende. Voor adres en telefoonnummer zie omslag.

J.W.E. Kouw

PRIJZEN VAN VROEGER ... EN NU

De ouderen onder ons herinneren zich zeker de lage prijzen (en de lage salarissen!) uit de jaren '50/'52 nog wel. De jongere leden van onze vereniging kennen deze prijzen waarschijnlijk alleen maar van horen zeggen. Hieronder een opsomming van een aantal artikelen en wat daarvoor moest worden betaald. De gegevens stammen uit Schakels van die tijd. Ter vergelijking ook enkele heden-daagse prijzen; de ontbrekende kunt U zelf wel invullen.

1950/'52

1986

diepe en platte borden	38 cent		
dessertbordjes	31 "		
kop en schotel	49 "		v.a. f 2,49
herenmolières	f 17,90		
dames "	f 10,90		
kinder "	f 4,95		
kinderklompen	f 0,80		
mansmaat	f 2,50		
overhemden vanaf	f 4,05		
moltondeken f 3,95 -	f 5,25	molton hoesdeken	f 17,95
theedoeken	f 0,75		
breiwol per knot	f 11,98		
3-zits bankstel	f 395,--	eiken/lederen bankstel	
2 clubs, old finish	f 198,--	3-1-1	f 3670,--
rundvlees per pond	f 1,50	500 gram	f 8,75
karbonade " "	f 1,50	kilo	f 8,95
runder rookvlees, ons, 45 ct			
ham per ons	45 "	100 gram	f 1,98
boterhamworst 2½ "	85 "	100 "	f 0,79
smeerleverw. 2½ "	60 "	150 "	f 1,29
gekookte worst 2½ "	80 "	250 "	f 2,38
bruine bonen pond	38 "		
choc. hagelslag 250 gr	75 "		f 2,15
thee 250 gram	f 1,90	100 gram	f 1,89
allerhande 250 gram	f 0,55	wilhelmientjes 250 gr	f 3,45
boterbiesjes 100 "	f 0,34		
ges. toffees 250 gr	f 0,55	100 gram	f 1,40
3 rollen hoesttabl.	25 ct		
sigaren vanaf	8 ct		
korte shag en rooktabak	f 1 en		
per half pond	f 1,50		

In de tijd dat er nog geen minimum jeugdloon bestond vroeg een modern geoutilleerd tuinbouwbedrijf enkele jongens ter grondige opleiding in het vak. Leeftijd 14 - 17 jaar.

Voor actieve jongens aanvangsloon f 10,-- per week met vlugge verhogingen naar prestatie.

In De Bilt werd een benedenhuis op goede stand ter ruiling aangeboden voor een woning in Barendrecht. Het bevatte 2 kamers ensuite, zijkamer, keuken, kelderkast, schuur, zolder, voor- en achtertuin. Huur: f 18,50 per maand.

J.W.E. Kouw

KOPIJ VOOR HET SEPTEMBER-NUMMER

1986 S.V.P. INLEVEREN VOOR

15 AUGUSTUS 1986

REDACTIE

Mw. G.M.H. Eijkenaar-van der Haak
Wilhelminastraat 19
tel. 12110

Mw. J.W.E. Kouw
Singel 32
tel. 16059

Illustraties: Mw. H.A. Plomp-Monshouwer
Develsluis 6, Heerjansdam
tel. 01857 - 1923

Hr. J.M.J. Tieman
Vlietweg 12
tel. 14103

Hr. H. van Herwerden
1e Barendrechtseweg 136
tel. 12789

+::+::+::+::+

CONTRIBUTIE

Minimaal f 13,50 per jaar. Het beschikbaar stellen van een extra bijdrage wordt zeer op prijs gesteld. Overmaken van de contributie kan geschieden op gironummer 25 30 926 t.n.v. de Historische Vereniging Barendrecht.

+::+::+::+::+

WERKGROEP BODEMONDERZOEK

Contactpersoon: Mw. H.A. Plomp-Monshouwer
Develsluis 6
Heerjansdam
tel. 01857 - 1923

WERKGROEP GENEALOGIE

Contactpersoon: Hr. A.M. Overwater
Jaagpad 65
Barendrecht
tel. 01806 - 12152

WERKGROEP FILMARCHIEF J. SCHOP

Contactpersoon: Hr. H. Oldenhof
Rietgors 7
Barendrecht
tel. 01806 - 19273

WERKGROEP BARENDRECHT VAN VROEGER OP ANSICHT EN FOTO

Contactpersoon: Hr. G. van der Schoor
Rijnstraat 17
Barendrecht
tel. 01806 - 18142, b.g.g. 13200

WERKGROEP HISTORISCH BOERDERIJ ONDERZOEK

Contactpersoon: Hr. A.G.W. Wesdorp
de Zeeg 25
Barendrecht
tel. 01806 - 13872

WERKGROEP TENTOONSTELLINGEN

Contactpersoon: Mw. J.W.E. Kouw
Singel 32
Barendrecht
01806 - 16059

+!+!+!+!+!+!